

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

15 октомври 2015 година *

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕО) № 1346/2000 — Членове 4 и 13 — Производство по несъстоятелност — Увреждащи действия — Иск за възстановяване на плащания, извършени преди образуването на производството по несъстоятелност — Право на държавата членка по образуването на производството по несъстоятелност — Право на друга държава членка, уреждащо разглежданите действия — Закон, недопускащ „в съответния случай [...] никакви средства за оспорване на тези действия“ — Тежест на доказване“

По дело C-310/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Helsingin hovioikeus (Апелативен съд Хелзинки, Финландия) с акт от 26 юни 2014 г. г., постъпил в Съда от 30 юни 2014 г., в рамките на производство по дело

Nike European Operations Netherlands BV

срещу

Sportland Oy, в несъстоятелност,

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: F. Biltgen, председател на втори състав, изпълняващ функцията на председател на шести състав, M. Berger (докладчик) и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Nike European Operations Netherlands BV, от A. Saarikivi, asianajaja,
- за финландското правителство, от H. Leppo, в качеството на представител,
- за белгийското правителство, от M. Jacobs, в качеството на представител,
- за германското правителство, от T. Henze и J. Kemper, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от L. Banciella Rodríguez-Miñón, в качеството на представител,

* Език на производството: фински.

— за Европейската комисия, от Е. Paasivirta и М. Wilderspin, в качеството на представители,
предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано
без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване е относно тълкуването на член 4, параграф 2, буква м) и член 13 от Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 година относно производството по несъстоятелност (ОВ L 160, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 143).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на спор между Nike European Operations Netherlands BV (наричано по-нататък „Nike“) и Sportland Oy, в несъстоятелност (наричано по-нататък „Sportland“) относно предявен отменителен иск за попълване на масата на несъстоятелността.

Правна уредба

Правото на Съюза:

- 3 Съображение 24 от Регламент № 1346/2000 гласи:

„Автоматичното признаване на едно производство по несъстоятелност, към което обичайно се прилага законът на държавата, в която то е образувано, може да влезе в конфликт с нормите, съгласно които се [изпълняват] сделките в тези държави. За да бъдат защитени доверието и правната сигурност[...] на сделките в държавите членки, различни от тази, в която е образувано производството, следва да се предвидят редица изключения от общите разпоредби“.

- 4 Съгласно член 4 от този регламент:

„1. Ако настоящият регламент не предвижда друго, приложимият закон към производството по несъстоятелност и последиците от него е законът на държавата членка, на чиято територия е образувано производството, наричана по-долу „държава на образуване на производството“.

2. Законът на държавата на образуване на производството определя условията на образуването, провеждането и прекратяването на производството по несъстоятелност. Той определя по-специално:

[...]

м) нормите относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните действия, които увреждат всички кредитори“.

- 5 Съгласно член 13 от същия регламент:

„Член 4, параграф 2, буква м) не се прилага, когато лицето, което чрез свое действие е увредило всички кредитори, докаже, че:

— тези действия се уреждат от закона на държава членка, различна от държавата членка на образуване на производството, и

както и

— в съответния случай, този закон не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“.

Финландското право

- 6 Съгласно член 10 от Закона относно отменителните иски за попълване на масата на несъстоятелността (takaisinsaannista konkurssipesään annettu laki) на отмяна поради неговата недействителност подлежи плащане на парично задължение, извършено в срок от по-малко от три месеца преди релевантната дата, когато задължението е платено с необичайни платежни средства или преди падежа или е в такъв размер, който може да бъде счетен за значителен по отношение на масата на несъстоятелността.

Нидерландското право

- 7 Съгласно член 47 от Закона за несъстоятелността (Faillissementswet) заплащането на изискуемо парично задължение може да бъде оспорено само ако е доказано, че при получаването на плащането неговият получател е знаел, че вече пред съответния съд е подадена молба за образуване на производство по несъстоятелност или че кредиторът и длъжникът са сключили споразумение за предпочитателно удовлетворение на този кредитор във вреда на останалите.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 8 Sportland е със седалище в Хелзинки (Финландия) и в съответствие с договор за франчайзинг продава на дребно стоките, доставяни от Nike, със седалище в Хилверсум (Нидерландия). На основание на този договор, към който се прилага нидерландското право, след като Sportland придобило посочените в договора складови наличности, то заплатило на Nike ликвидни парични задължения в общ размер на 195 108,15 EUR, като направило десет плащания в периода от 10 февруари 2009 г. до 20 май 2009 г.
- 9 Сезиран с искова молба, подадена на 5 май 2009 г., Helsingin käräjäoikeus (Първоинстанционен съд Хелзинки) открива на 26 май 2009 г. производство по несъстоятелност на Sportland. Последното предявява иск пред Helsingin käräjäoikeus, като иска да бъдат отменени посочените в предходната точка плащания, а Nike да бъде задължено да върне платените му суми, както и дължимите лихви в съответствие с член 10 от Закона относно отменителните иски за попълване на масата на несъстоятелността.
- 10 Nike иска този иск да бъде отхвърлен. То се позовава по-специално на член 13 от Регламент № 1346/2000 и посочва, че към оспорваните плащания се прилага нидерландското право. На основание член 47 от Закона за несъстоятелността обаче тези плащания не могли да бъдат отменени.
- 11 Helsingin käräjäoikeus уважава иска на Sportland. Той приема по специално че експертът, който бил изслушан в съдебното заседание, не разгледал въпроса дали, предвид всички обстоятелства по главното дело, нидерландското право допуска възможността за връщане на плащанията, с които да се попълни масата на несъстоятелността. Този съд стига до заключението, че Nike не е успяло да докаже, че за целите на член 13 от посочения регламент плащанията не е можело да бъдат оспорени.
- 12 Тъй като счита, че е представило достатъчно обяснения относно съдържанието на нидерландското законодателство, Nike подава въззивна жалба срещу това решение пред Helsingin hovioikeus (Апелативен съд Хелзинки). Sportland иска тази въззивна жалба да бъде

отхвърлена, тъй като, по-специално, Nike не представило обяснение нито относно съдържанието на други разпоредби на нидерландското право, различни от законодателството относно несъстоятелността, нито относно общите принципи на това право.

- 13 В акта си за преюдициално запитване *Helsingin hovioikeus* припомня, че на основание член 4, параграф 1 от Регламент № 1346/2000 правото на държавата, в която е образувано производството по несъстоятелност, урежда самото производство и последиците от него. Съгласно член 4, параграф 2, буква м) от този регламент посоченото право определя по-специално нормите относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните действия, които увреждат всички кредитори. Съгласно член 13 от Регламент № 1346/2000 обаче член 4, параграф 2, буква м) от същия регламент не се прилага, когато лицето, което чрез свое действие е увредило всички кредитори, докаже, че това действие се урежда от закона на държава членка, различна от държавата членка по образуване на производството по несъстоятелност, и че в съответния случай този закон не допуска никакви средства за оспорване на това действие.
- 14 Запитващата юрисдикция отбелязва, че страните в главното дело оспорват, първо, тълкуването на израза „в съответния случай, [...] не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“, второ, обхвата на задължението на Nike да представи сведения за съдържанието на нидерландското право, и трето, разпределянето на тежестта на доказване между страните.
- 15 При тези обстоятелства *Helsingin hovioikeus* решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Следва ли член 13 от Регламент № 1346/2000 да се тълкува в смисъл, че с израза „в съответния случай [...] тези действия“ се има предвид, че след съобразяване на всички обстоятелства по случая същото правно действие не подлежи на отмяна?
 - 2) При утвърдителен отговор на първия въпрос и в случай че ответникът по такъв иск се е позовал на разпоредба от закон по смисъла на член 13, първо тире от този регламент, съгласно който заплащането на изискуемо парично задължение може да бъде оспорено единствено ако са налице предвидените в тази разпоредба обстоятелства, които обаче не са посочени в иска, предявен на основание, изведено от правото на държавата по образуване на производството по несъстоятелност:
 - а) налице ли са основания да се приеме, че е недопустимо член 13 от посочения регламент да се тълкува в смисъл, че след като веднъж е узнала съдържанието на тази правна разпоредба, оспорващата страна трябва да се позове на тези обстоятелства, ако съгласно националното право на държавата членка по образуване на производството по несъстоятелност тази страна е била длъжна да представи всички обстоятелства, обосноваващи предявения иск, с който се оспорва съответното действие, или
 - б) без да е необходимо оспорващата страна да се позовава изрично на тези обстоятелства, ответникът следва да докаже, че същите обстоятелства не са налице в конкретния случай, поради което е невъзможна отмяната въз основа на спорната разпоредба?
 - 3) Без значение какъв ще е отговорът на втория въпрос, буква а), следва ли този член 13 да се тълкува в смисъл, че:
 - а) ответникът има задължение да докаже, че в конкретния случай не са налице посочените обстоятелства в тази разпоредба, или

- б) разпределянето на тежестта на доказване относно наличието на тези обстоятелства може да се определи в съответствие с приложимия към съответното правно действие закон на държава членка, различна от държавата членка по образуване на производството по несъстоятелност, който предвижда, че оспорващата страна носи тежестта на доказване, или
 - в) член 13 следва да се тълкува също и в смисъл, че на въпроса относно разпределянето на тежестта на доказване следва да се отговори въз основата на националното законодателство на държавата на сезирания съд?
- 4) Следва ли същият член 13 да се тълкува в смисъл, че с формулировката „не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“ се обхващат, освен законодателството относно несъстоятелността, и приложимите към това действие общи разпоредби и принципи на това право?
- 5) При положителен отговор на първия въпрос:
- а) следва ли член 13 от Регламент № 1346/2000 да се тълкува в смисъл, че ответникът трябва да докаже освен това, че законът по смисъла на член 13 не съдържа нито общи, нито специални разпоредби или принципи, допускащи оспорване въз основа на изложените фактически обстоятелства, и
 - б) позволява ли посоченият член 13 на съответния съд, ако той прецени, че ответникът е изложил достатъчно доводи в своя подкрепа, да изиска от другата страна по делото да докаже наличието на дадена разпоредба или принцип на законодателството в материята на несъстоятелността или на приложимия към съответното действие общ закон на държава членка, различна от държавата членка по образуването на производството по несъстоятелност по смисъла на член 13, която разпоредба или принцип обаче допуска оспорването?“.

По преюдициалните въпроси

По първия преюдициален въпрос

- 16 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че неговото прилагане е подчинено на условието съответното действие да не може да бъде оспорвано на основание на правото, приложимо към това действие по същество (наричано по-нататък „lex causae“), като се имат предвид всички обстоятелства в конкретния случай.
- 17 Във връзка с това следва да се приеме, че текстът на член 13 от посочения регламент на фински език се различава леко от текстовете на останалите езици, доколкото изглежда не съдържа думите „в съответния случай“ или аналогичен израз. Съгласно постоянната практика на Съда обаче необходимостта от еднакво тълкуване на разпоредба на правото на Съюза налага при различия между текстовете на различните езици на въпросната разпоредба тя да се тълкува с оглед на контекста и целта на правната уредба, от която е част (вж. решение *Christie's France*, C-41/14, EU:C:2015:119, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 18 Що се отнася до контекста и до целта на член 13 от Регламент № 1346/2000, следва да се припомни, от една страна, че този член предвижда изключение от общото правило по член 4, параграф 1 от този регламент, съгласно което производството по несъстоятелност и последиците от него се уреждат от правото на държавата по образуване на производството по

несъстоятелност (наричано по-нататък „lex fori concursus“). От друга страна, това изключение, чиято цел — както предвижда съображение 24 от посочения регламент — е да бъдат защитени доверието и правната сигурност на сделките в държавите членки, различни от тази, в която е открито производството, трябва да се тълкува стриктно и неговият обхват не следва да надвишава необходимото за постигането на тази цел (вж. решение Lutz, C-557/13, EU:C:2015:227, т. 34).

- 19 Следователно член 13 от Регламент № 1346/2000 има за цел да защити оправданите правни очаквания на лицето, почерпило определени предимства от действие, което е увредило интересите на всички кредитори, тъй като това лице смятало, че дори и след образуването на производството по несъстоятелност посоченото действие ще да продължи да се урежда от правото, приложимо към момента на неговото извършване, а именно от lex causae.
- 20 От тази цел обаче следва ясно, че за да се приложи член 13 от Регламент № 1346/2000, е необходимо да се вземат предвид всички обстоятелства в конкретния случай. В действителност не могат да са налице оправдани правни очаквания, когато валидността на определено действие се преценява след образуването на производство по несъстоятелност, като не се вземат предвид конкретните обстоятелства, при които е извършено това действие, при положение че ако не е образувано подобно производство, би следвало да бъдат взети предвид същите обстоятелства.
- 21 Освен това задължението за стриктно тълкуване на предвиденото в член 13 от посочения регламент изключение не допуска приложното поле на този член да се тълкува разширително, тъй като това би позволило на лицето, почерпило определени предимства от действие, което е увредило интересите на всички кредитори, да избегне приложимото lex fori concursus, излагайки изцяло абстрактни доводи относно неоспоримата същност на съответния акт, сочейки като основание разпоредба от lex causae.
- 22 При тези условия на първия въпрос трябва да се отговори, че член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че неговото прилагане е подчинено на условието съответното действие да не може да бъде оспорвано на основание, изведено от lex causae, като се вземат предвид всички обстоятелства на конкретния случай.

По втория и третия въпрос

- 23 С втория и третия въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи — за целите на прилагането на член 13 от Регламент № 1346/2000 и в случай че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие се основе на разпоредба от lex causae, съгласно която това действие може да се оспори единствено при наличие на предвидените в тази разпоредба обстоятелства — коя страна следва да се позове на отсъствието на тези обстоятелства и да представи доказателства относно това.
- 24 Във връзка с това следва да се припомни, че съгласно член 13 от Регламент № 1346/2000 прилагането на член 4, параграф 2, буква м) от същия регламент може да бъде отклонено единствено когато лицето, което чрез свое действие е увредило всички кредитори, докаже, че това действие се урежда от закона на държава членка, различна от държавата членка по образуване на производството по несъстоятелност, и че този закон не допуска никакви средства за оспорване на това действие.
- 25 Ето защо от самия текст на член 13 от Регламент № 1346/2000 следва, че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие е длъжен да докаже, че съгласно lex causae това действие не може да бъде оспорвано. Освен това, тъй като предвижда, че ответникът следва да докаже, че съответният

акт не може да бъде оспорван с „никакви средства“ след отчитане на всички обстоятелства по конкретния случай и че както следва от точка 22 от настоящото решение, посоченият член 13 възлага на същия ответник, най-малкото имплицитно, и тежестта да докаже както наличието на факти, позволяващи да се стигне до заключението, че съответното действие не може да бъде оспорено, така и липсата на каквито и да било доказателства, опровергаващи това заключение.

- 26 Следователно, тъй като член 13 от Регламент № 1346/2000 изрично възлага тежестта на доказване на ответника, който се позовава на този член, ищецът — в контекста на иск, предявен на основание на релевантните разпоредби на *lex fori concursus* — не следва да има задължение нито да твърди, нито да представя доказателства, че са изпълнени условията за прилагане на разпоредбата на *lex causae*, допускаща по принцип оспорването на съответното действие, каквато е член 47 от разглеждания в главното производство закон за несъстоятелността.
- 27 Независимо от това, макар и член 13 от посочения регламент да урежда изрично разпределянето на тежестта на доказване, той не съдържа разпоредби, уреждащи по-специфични процесуални аспекти. Следователно този член не съдържа разпоредби относно по-специално условията и реда за събиране на доказателствата, доказателствените средства, които е допустимо да бъдат използвани пред компетентния национален съд, или принципите, уреждащи извършваната от този съд преценка на доказателствената сила на представените доказателства.
- 28 Според постоянната съдебна практика обаче, ако в правото на Съюза не е предвидена хармонизация на тези правила, такива трябва да се установят във вътрешния правов ред на всяка държава членка по силата на принципа на процесуалната автономия, но при условие че тези правила не са по-неблагоприятни от правилата, които уреждат подобни положения по вътрешното право (принцип на равностойност), и да не правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правото на Съюза (принцип на ефективност) (вж. в този смисъл решение Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 29 Що се отнася до посочения в предходната точка на настоящото решение принцип на ефективност, той, от една страна, не допуска да се прилагат процесуални норми на националното право, които правят практически невъзможно или изключително затрудняват позоваването на член 13 от Регламент № 1346/2000, тъй като предвиждат прекалено строги правила, по-специално що се отнася до доказването на отрицателни факти — на липсата на определени обстоятелства. От друга страна, този принцип не допуска национални правила за доказване, които не са прекалено строги и при чието прилагане би се стигнало на практика до обръщане на тежестта на доказване, предвидена в член 13 от посочения регламент.
- 30 Въпреки това само по себе си затруднението да се представят доказателства за наличието на обстоятелства, при които *lex causae* изключва възможността да се оспорва съответното действие, или евентуалното отсъствие на предвидените от *lex causae* обстоятелства, при които това действие може да бъде оспорвано, не води до нарушение на принципа на ефективност, а по-скоро отговаря на предвиденото в точка 18 от настоящото решение изискване за стриктно тълкуване на посочения член.
- 31 При тези условия на втория и третия въпрос следва да се отговори в смисъл, че за целите на прилагането на член 13 от Регламент № 1346/2000 и в случай че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие се основе на разпоредба от *lex causae*, съгласно която това действие може да се оспори единствено при наличие на предвидените в тази разпоредба обстоятелства, той следва да се позове на отсъствието на тези обстоятелства и да представи доказателства относно това.

По четвъртия въпрос

- 32 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че с формулировката „не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“ се обхващат, освен разпоредбите на *lex causae*, приложими в материята на несъстоятелността, също и всички общи разпоредби и принципи на това право.
- 33 Във връзка с това от член 19 от настоящото решение следва, че член 13 от посочения регламент има за цел да защити оправданите правни очаквания на лицето, почерпило определени предимства от действие, което е увредило интересите на всички кредитори, тъй като това лице смятало, че дори и след образуването на производството по несъстоятелност посоченото действие щяло да продължи да се урежда от *lex causae*. Освен това, както следва от точка 22 от настоящото решение, за да се приложи този член 13 по отношение на такова черпещо конкретни предимства лице, е необходимо да се вземат предвид всички обстоятелства на конкретния случай.
- 34 Целта за защита на оправданите правни очаквания, както и необходимостта да се държи сметка за всички обстоятелства на конкретния случай налагат член 13 от същия регламент да се тълкува в смисъл, че посоченото черпещо конкретни предимства лице трябва да представи доказателства, че разглежданото действие не подлежи на оспорване нито на основание на разпоредбите на *lex causae*, приложими в материята на несъстоятелността, нито на основание на разпоредбите на това право в тяхната цялост.
- 35 В действителност, от една страна, текстът на член 13 от Регламент № 1346/2000 ясно подкрепя подобно тълкуване, тъй като този член възлага на лицето, черпещо предимства от дадено увреждащо действие, задължението да представи доказателства, че това действие не може да бъде оспорвано „с никакви средства“. От друга страна, не биха могли да са налице оправдани правни очаквания, че дадено действие, което е оспоримо въз основа на определена разпоредба или общ принцип на *lex causae*, ще бъде преценявано след образуването на производство по несъстоятелност единствено с оглед на разпоредбите на *lex causae*, приложими в материята на несъстоятелността.
- 36 При тези условия на четвъртия въпрос трябва да се отговори, че член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че с формулировката „не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“ се имат предвид, освен разпоредбите на *lex causae*, уреждащи материята на несъстоятелността, също и всички общи разпоредби и принципи на това право.

По петия въпрос

- 37 С петия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 13 от Регламент № 1346/2000 трябва да се тълкува в смисъл, че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие следва да докаже, че *lex causae* в неговата цялост не допуска да се оспорва съответното действие. Освен това тази юрисдикция иска по същество да установи дали сезираният с подобен иск национален съд може, когато прецени, че ответникът е представил достатъчно обяснения във връзка с това, да постанови, че ищецът следва да докаже съдържанието на разпоредба или принцип на *lex causae*, въз основа на които посоченото действие може да бъде оспорвано.
- 38 На първо място, що се отнася до въпроса дали за целите на прилагането на посочения член 13 ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие следва да докаже, че *lex causae* в неговата цялост не допуска да се оспорва обжалваното действие, следва да се припомни, че както следва от

точка 31 от настоящото решение, ответникът има задължение да се позове на отсъствието на тези обстоятелства, което позволява оспорването на това действие въз основата на *lex causae*, и да представи доказателства относно това.

- 39 В член 13 от Регламент № 1346/2000 обаче не се прави разграничение между разпоредбите на *lex causae*, приложими в материята на несъстоятелността, и разпоредбите и принципите на *lex causae*, приложими в други области, а напротив — предвижда се задължение за ответника да представи доказателства, че съответното действие не може да бъде оспорвано „с никакви средства“. Ето защо от текста на този член ясно следва, че той трябва да се тълкува в смисъл, че същият ответник трябва да докаже, че *lex causae* в неговата цялост не допуска оспорването на това действие.
- 40 Този извод съответства и на принципа, припомнен в точка 18 от настоящото решение, че член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува стриктно. В действителност противоположното тълкуване — в смисъл, че тежестта на доказване относно отсъствието на каквато и да е разпоредба или на какъвто и да е принцип на *lex causae*, допускаща или допускащ оспорването, е на оспорващата страна — би улеснила прекомерно възможността за позоваване на тази разпоредба и би разширила значително нейния обхват.
- 41 Освен това единствено подобен извод би съответствал на припомнената в точка 19 от настоящото решение цел на посочения член 13, да защитава оправданите правни очаквания на лицето, почерпило определени предимства от действие, увредило интересите на всички кредитори, тъй като това лице смятало, че съответното действие продължавало да се урежда от приложимото право към момента на неговото извършване. В действителност към посочения момент съответното действие се урежда от *lex causae*, което в неговата цялост е приложимото право, но не и към производството по несъстоятелност, тъй като съгласно практиката на Съда същият член 13 не се прилага към действия, извършени след образуването на производството по несъстоятелност (вж. решение Lutz, C-557/13, EU:C:2015:227, т. 36).
- 42 На второ място, що се отнася до въпроса дали националният съд, сезиран с иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие, може, когато прецени, че ответникът е представил достатъчно обяснения във връзка с това, да постанови, че ищецът трябва да докаже съдържанието на разпоредба или принцип на *lex causae*, въз основата на които това действие може да бъде оспорвано, следва да се посочи, че от точка 25 от настоящото решение следва, че ответникът има задължение да представи доказателства, че посоченото действие е неоспоримо.
- 43 Освен това от точки 27—29 от настоящото решение следва, че тъй като член 13 Регламент № 1346/2000 не съдържа разпоредби относно по-специално условията и реда за събиране на доказателствата, относно доказателствените средства, които е допустимо да бъдат използвани пред компетентния национален съд, или относно принципите, уреждащи извършването от този съд преценка на доказателствената сила на представените доказателства, такива разпоредби следва да бъдат установени във вътрешния правов ред на всяка държава членка по силата на принципа на процесуалната автономия, но при условие че се съблюдават принципите на равностойността и на ефективността. Не би било налице съответствие с принципа на ефективност, ако националните правила за доказването не са прекалено строги, като при тяхното прилагане се стига на практика до обръщане на тежестта на доказване.
- 44 От това следва, че компетентният национален съд следва да постанови, че ищецът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие трябва да представи доказателства относно съдържанието на дадена разпоредба или принцип на *lex causae*, въз основа на които това действие може да бъде оспорено, единствено ако този съд приеме, че ответникът преди това е доказал надлежно, че с оглед на обичайно приложимите разпоредби на неговото национално процесуално право

съответното действие не може да бъде оспорвано съгласно *lex causae*. Независимо от това, въпрос на процесуална автономия на съответната държава членка е тя, след като съобрази принципите на ефективност и на равностойност, да може да установи критерии, позволяващи да се прецени дали ищецът действително е представил подобни доказателства.

- 45 При тези условия на петия въпрос трябва да се отговори, че член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие следва да докаже, че *lex causae* в неговата цялост не допуска да се оспорва посоченото действие. Компетентният национален съд, сезиран с подобен иск, може да постанови, че ищецът трябва да представи доказателства относно съществуването на дадена разпоредба или принцип на *lex causae*, въз основа на които това действие може да бъде оспорено единствено ако този съд приеме, че ответникът преди това е доказал ефективно, че с оглед на обичайно приложимите разпоредби на неговото национално процесуално право съответното действие не може да бъде оспорвано съгласно *lex causae*.

По съдебните разноски

- 46 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

- 1) Член 13 от Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 година относно производството по несъстоятелност следва да се тълкува в смисъл, че неговото прилагане е подчинено на условието съответното действие да не може да бъде оспорвано на основание, изведено от правото, приложимо към това действие по същество (*lex causae*), като се вземат предвид всички обстоятелства в конкретния случай.
- 2) За целите на прилагането на член 13 от Регламент № 1346/2000 и в случай че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие се основе на разпоредба от правото, приложимо към това действие по същество (*lex causae*), съгласно която това действие може да се оспори единствено при наличие на предвидените в тази разпоредба обстоятелства, той следва да се позове на отсъствието на тези обстоятелства и да представи доказателства относно това.
- 3) Член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че с формулировката „не допуска никакви средства за оспорване на тези действия“ се имат предвид, освен разпоредбите на правото, приложимо към това действие по същество (*lex causae*), уреждащи материята на несъстоятелността, също и всички общи разпоредби и принципи на това право.
- 4) Член 13 от Регламент № 1346/2000 следва да се тълкува в смисъл, че ответникът по иск за обявяване на нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на дадено правно действие следва да докаже, че правото, приложимо към това действие по същество (*lex causae*), в неговата цялост не допуска да се оспорва посоченото действие. Компетентният национален съд, сезиран с подобен иск, може да постанови, че ищецът трябва да представи доказателства относно съществуването на

дадена разпоредаба или принцип посоченото право, въз основа на които това действие може да бъде оспорено единствено ако този съд приеме, че ответникът преди това е доказал ефективно, че с оглед на обичайно приложимите разпоредби на неговото национално процесуално право съответното действие не може да бъде оспорвано съгласно същото право.

Подписи